

Základní definice

Definice (parciální derivace)

Nechť $f : G \rightarrow \mathbb{R}$, $G \subset \mathbb{R}^d$, $a \in G$, $i \in \{1, \dots, d\}$. Říkáme, že f má v bodě a parciální derivaci vzhledem k i -té souřadnici (podle x_i), pokud existuje limita

$$\lim_{t \rightarrow 0} \frac{f(a + te_i) - f(a)}{t}.$$

V takovém případě hodnotu limity značíme $\frac{\partial f}{\partial x_i}(a)$ (a nazýváme ji parciální derivací funkce f vzhledem k i -té souřadnici v bodě a).

Základní definice

Definice (parciální derivace)

Nechť $f : G \rightarrow \mathbb{R}$, $G \subset \mathbb{R}^d$, $a \in G$, $i \in \{1, \dots, d\}$. Říkáme, že f má v bodě a parciální derivaci vzhledem k i -té souřadnici (podle x_i), pokud existuje limita

$$\lim_{t \rightarrow 0} \frac{f(a + te_i) - f(a)}{t}.$$

V takovém případě hodnotu limity značíme $\frac{\partial f}{\partial x_i}(a)$ (a nazýváme ji parciální derivací funkce f vzhledem k i -té souřadnici v bodě a).

Triviální pozorování

Položme $g(t) = f(a_1, \dots, a_{i-1}, t, a_{i+1}, \dots, a_d)$.

Potom platí $g'(a_i) = \frac{\partial f}{\partial x_i}(a)$, pokud jedna z limit existuje.

Rutinní výpočty

Nechť $f(x, y) = x^2y + y^3 + x$ a zvolme $(a, b) \in \mathbb{R}^2$.

Rutinní výpočty

Nechť $f(x, y) = x^2y + y^3 + x$ a zvolme $(a, b) \in \mathbb{R}^2$.

Potom pro $g(t) = t^2b + b^3 + t$ máme $g'(t) = 2tb + 1$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial x}(a, b) = g'(a) = 2ab + 1$.

Rutinní výpočty

Nechť $f(x, y) = x^2y + y^3 + x$ a zvolme $(a, b) \in \mathbb{R}^2$.

Potom pro $g(t) = t^2b + b^3 + t$ máme $g'(t) = 2tb + 1$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial x}(a, b) = g'(a) = 2ab + 1$.

Pro $h(t) = a^2t + t^3 + a$ máme $h'(t) = a^2 + 3t^2$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial y}(a, b) = h'(b) = a^2 + 3b^2$.

Rutinní výpočty

Nechť $f(x, y) = x^2y + y^3 + x$ a zvolme $(a, b) \in \mathbb{R}^2$.

Potom pro $g(t) = t^2b + b^3 + t$ máme $g'(t) = 2tb + 1$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial x}(a, b) = g'(a) = 2ab + 1$.

Pro $h(t) = a^2t + t^3 + a$ máme $h'(t) = a^2 + 3t^2$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial y}(a, b) = h'(b) = a^2 + 3b^2$.

Nechť $f(x, y) = y^2e^{xy}$.

Rutinní výpočty

Nechť $f(x, y) = x^2y + y^3 + x$ a zvolme $(a, b) \in \mathbb{R}^2$.

Potom pro $g(t) = t^2b + b^3 + t$ máme $g'(t) = 2tb + 1$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial x}(a, b) = g'(a) = 2ab + 1$.

Pro $h(t) = a^2t + t^3 + a$ máme $h'(t) = a^2 + 3t^2$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial y}(a, b) = h'(b) = a^2 + 3b^2$.

Nechť $f(x, y) = y^2e^{xy}$.

Potom $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = y^3e^{xy}$ ($(Ce^{x \cdot D})' = CDe^{x \cdot D}$)

Rutinní výpočty

Nechť $f(x, y) = x^2y + y^3 + x$ a zvolme $(a, b) \in \mathbb{R}^2$.

Potom pro $g(t) = t^2b + b^3 + t$ máme $g'(t) = 2tb + 1$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial x}(a, b) = g'(a) = 2ab + 1$.

Pro $h(t) = a^2t + t^3 + a$ máme $h'(t) = a^2 + 3t^2$

a tedy $\frac{\partial f}{\partial y}(a, b) = h'(b) = a^2 + 3b^2$.

Nechť $f(x, y) = y^2e^{xy}$.

Potom $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = y^3e^{xy}$ ($(Ce^{x \cdot D})' = CDe^{x \cdot D}$)

a $\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = 2ye^{xy} + y^2xe^{xy}$ ($(y^2e^{Cy})' = 2ye^{Cy} + Cy^2e^{Cy}$).

Rutinní výpočty

Pro $f(x, y, z) = x^{y+z^2}$ máme

Rutinní výpočty

Pro $f(x, y, z) = x^{y+z^2}$ máme

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y, z) = (y + z^2)x^{y+z^2-1}, \text{ (vzoreček } (x^\alpha)' = \alpha x^{\alpha-1}\text{)}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y, z) = \log(x)x^{y+z^2}, \text{ (vzoreček } (a^x)' = \log(a)a^x\text{)}$$

$$\frac{\partial f}{\partial z}(x, y, z) = 2z \log(x)x^{y+z^2}.$$

Rutinní výpočty

Pro $f(x, y, z) = x^{y+z^2}$ máme

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y, z) = (y + z^2)x^{y+z^2-1}, \text{ (vzoreček } (x^\alpha)' = \alpha x^{\alpha-1}\text{)}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y, z) = \log(x)x^{y+z^2}, \text{ (vzoreček } (a^x)' = \log(a)a^x\text{)}$$

$$\frac{\partial f}{\partial z}(x, y, z) = 2z \log(x)x^{y+z^2}.$$

$$\text{Pro } f(x, y, z) = \frac{e^{\sin(yz)} + \arctan(\arcsin(\log(\log(\log(z + y))))))}{\sqrt[15]{y^{71} + z^{71}}}$$

Rutinní výpočty

Pro $f(x, y, z) = x^{y+z^2}$ máme

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y, z) = (y + z^2)x^{y+z^2-1}, \text{ (vzoreček } (x^\alpha)' = \alpha x^{\alpha-1}\text{)}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y, z) = \log(x)x^{y+z^2}, \text{ (vzoreček } (a^x)' = \log(a)a^x\text{)}$$

$$\frac{\partial f}{\partial z}(x, y, z) = 2z \log(x)x^{y+z^2}.$$

$$\text{Pro } f(x, y, z) = \frac{e^{\sin(yz)} + \arctan(\arcsin(\log(\log(\log(z + y))))))}{\sqrt[15]{y^{71} + z^{71}}}$$

$$\text{máme } \frac{\partial f}{\partial x}(x, y, z) = 0.$$

Základní definice

Definice (parciální derivace vyšších řádů)

Nechť $f : G \rightarrow \mathbb{R}$, $G \subseteq \mathbb{R}^d$, $a \in G$, $i, j \in \{1, \dots, d\}$. Parciální derivaci 2. řádu funkce f v bodě a vzhledem k i -té a následně j -té souřadnice definujeme jako

$$\frac{\partial}{\partial x_j} \left(\frac{\partial f}{\partial x_i} \right) (a),$$

pokud existuje a značíme

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_j \partial x_i} (a), \quad \text{pro } i \neq j, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x_i^2} (a) \quad \text{pro } i = j.$$

Parciální derivace vyšších řádů definujeme analogicky.

Rutinní příklady

Pro $f(x, y) = x^3y$ máme:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = 3x^2y, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = 6xy, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) = 3x^2$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = x^3, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = 3x^2, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = 0.$$

Rutinní příklady

Pro $f(x, y) = x^3y$ máme:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = 3x^2y, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = 6xy, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) = 3x^2$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = x^3, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = 3x^2, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = 0.$$

Pro $f(x, y) = e^{\frac{x}{y}}$ máme:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = \frac{1}{y}e^{\frac{x}{y}}, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = \frac{1}{y^2}e^{\frac{x}{y}}, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) = \frac{-1}{y^2}e^{\frac{x}{y}} + \frac{1}{y} \cdot \frac{-x}{y^2}e^{\frac{x}{y}}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = \frac{-x}{y^2}e^{\frac{x}{y}}, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = \frac{-1}{y^2}e^{\frac{x}{y}} + \frac{1}{y} \cdot \frac{-x}{y^2}e^{\frac{x}{y}},$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = \frac{2x}{y^3}e^{\frac{x}{y}} + \frac{x^2}{y^4}e^{\frac{x}{y}}$$

Rutinní příklady

Pro $f(x, y) = x^3y$ máme:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = 3x^2y, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = 6xy, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) = 3x^2$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = x^3, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = 3x^2, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = 0.$$

Pro $f(x, y) = e^{\frac{x}{y}}$ máme:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = \frac{1}{y}e^{\frac{x}{y}}, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = \frac{1}{y^2}e^{\frac{x}{y}}, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) = \frac{-1}{y^2}e^{\frac{x}{y}} + \frac{1}{y} \cdot \frac{-x}{y^2}e^{\frac{x}{y}}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = \frac{-x}{y^2}e^{\frac{x}{y}}, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = \frac{-1}{y^2}e^{\frac{x}{y}} + \frac{1}{y} \cdot \frac{-x}{y^2}e^{\frac{x}{y}},$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = \frac{2x}{y^3}e^{\frac{x}{y}} + \frac{x^2}{y^4}e^{\frac{x}{y}}$$

Totální diferenciál

Definice (totální diferenciál)

Nechť $f : G \rightarrow \mathbb{R}$, $G \subset \mathbb{R}^d$, $a \in G$. Říkáme, že f má v bodě a totální diferenciál, pokud existuje lineární zobrazení $L : \mathbb{R}^d \rightarrow \mathbb{R}$ takové, že

$$\lim_{h \rightarrow (0, \dots, 0)} \frac{f(a+h) - f(a) - L(h)}{|h|} = 0.$$

V takovém případě nazýváme zobrazení L totálním diferenciálem (derivací) funkce f v bodě a (značíme $df(a)$, $f'(a)$, $D_f(a)$).

Totální diferenciál

Definice (totální diferenciál)

Nechť $f : G \rightarrow \mathbb{R}$, $G \subset \mathbb{R}^d$, $a \in G$. Říkáme, že f má v bodě a totální diferenciál, pokud existuje lineární zobrazení $L : \mathbb{R}^d \rightarrow \mathbb{R}$ takové, že

$$\lim_{h \rightarrow (0, \dots, 0)} \frac{f(a+h) - f(a) - L(h)}{|h|} = 0.$$

V takovém případě nazýváme zobrazení L totálním diferenciálem (derivací) funkce f v bodě a (značíme $df(a)$, $f'(a)$, $D_f(a)$).

Příklad

Pro $f(x, y) = xy$ a $a = (1, 3)$ spočítáme totální diferenciál.

Totální diferenciál

Definice (totální diferenciál)

Nechť $f : G \rightarrow \mathbb{R}$, $G \subset \mathbb{R}^d$, $a \in G$. Říkáme, že f má v bodě a totální diferenciál, pokud existuje lineární zobrazení $L : \mathbb{R}^d \rightarrow \mathbb{R}$ takové, že

$$\lim_{h \rightarrow (0, \dots, 0)} \frac{f(a+h) - f(a) - L(h)}{|h|} = 0.$$

V takovém případě nazýváme zobrazení L totálním diferenciálem (derivací) funkce f v bodě a (značíme $df(a)$, $f'(a)$, $D_f(a)$).

Příklad

Pro $f(x, y) = xy$ a $a = (1, 3)$ spočítáme totální diferenciál.

Chceme
$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{f(1+s, 3+t) - f(1,3) - L(s,t)}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0.$$

Tj.
$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{(1+s)(3+t) - 1 \cdot 3 - As - Bt}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0.$$

Totální diferenciál - příklady

Pro $f(x, y) = xy$ a $a = (1, 3)$ spočítáme totální diferenciál.

$$\text{Tj. } \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{(1+s)(3+t) - 1 \cdot 3 - As - Bt}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0.$$

Totální diferenciál - příklady

Pro $f(x, y) = xy$ a $a = (1, 3)$ spočítáme totální diferenciál.

$$\text{Tj. } \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{(1+s)(3+t) - 1 \cdot 3 - As - Bt}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0.$$

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{3 + 3s + t + st - 3 - As - Bt}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0$$

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{st + (3 - A)s + (1 - B)t}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0$$

Totální diferenciál - příklady

Pro $f(x, y) = xy$ a $a = (1, 3)$ spočítáme totální diferenciál.

$$\text{Tj. } \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{(1+s)(3+t) - 1 \cdot 3 - As - Bt}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0.$$

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{3 + 3s + t + st - 3 - As - Bt}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0$$

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{st + (3-A)s + (1-B)t}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0$$

Pokud $A = 3$ a $B = 1$ dostaneme $\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{st}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0.$

Tedy $L(s, t) = 3s + t$ je totálním diferenciálem funkce f v bodě $(1, 3)$.

A tedy platí $L(x, y) = \frac{\partial f}{\partial x}(1, 3) \cdot x + \frac{\partial f}{\partial y}(1, 3) \cdot y$

Výpočet totálního diferenciálu

Věta (parciální derivace a totální diferenciál)

Nechť f má všechny parciální derivace 1. řádu na okolí bodu $a \in \mathbb{R}^d$, jsou-li všechny tyto parciální derivace v bodě a spojité, potom f má v bodě a totální diferenciál.

Věta (tvar totálního diferenciálu)

Má-li f totální diferenciál v bodě $a \in \mathbb{R}^d$ pak f má všechny parciální derivace 1. řádu v bodě $a \in \mathbb{R}^d$ a platí

$$df(a)(h) = \sum_{i=1}^d \frac{\partial f}{\partial x_i}(a) \cdot h_i = \nabla f(a) \cdot h.$$

Vektor

$$\nabla f(a) = \left(\frac{\partial f}{\partial x_1}(a) \quad \frac{\partial f}{\partial x_2}(a) \quad \dots \quad \frac{\partial f}{\partial x_d}(a) \right) \in \mathbb{R}^d$$

nazýváme gradientem funkce f v bodě a .

Příklady

Má funkce

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^5 + y^4}{x^2 + y^2} & \text{pokud } (x, y) \neq (0, 0), \\ 0 & \text{pokud } (x, y) = (0, 0), \end{cases}$$

totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Příklady

Má funkce

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^5 + y^4}{x^2 + y^2} & \text{pokud } (x, y) \neq (0, 0), \\ 0 & \text{pokud } (x, y) = (0, 0), \end{cases}$$

totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Funkce má (jako podíl polynomů) určitě spojité všechny parciální derivace (všech řádů) na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$. Totoální diferenciál f tedy určitě existuje na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$.

Příklady

Má funkce

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^5 + y^4}{x^2 + y^2} & \text{pokud } (x, y) \neq (0, 0), \\ 0 & \text{pokud } (x, y) = (0, 0), \end{cases}$$

totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Funkce má (jako podíl polynomů) určitě spojité všechny parciální derivace (všech řádů) na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$. Totoální diferenciál f tedy určitě existuje na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$.

Chceme-li vyšetřit totální diferenciál v počátku, potřebujeme spočítat limitu

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{f(s, t) - f(0, 0) - \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) \cdot s - \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) \cdot t}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0$$

$$f(x, 0) = x^3 \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial x}(x, 0) = 3x^2,$$

$$f(0, y) = y^2 \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial y}(0, y) = 2y.$$

Příklady

Má funkce

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^5 + y^4}{x^2 + y^2} & \text{pokud } (x, y) \neq (0, 0), \\ 0 & \text{pokud } (x, y) = (0, 0), \end{cases}$$

totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Funkce má (jako podíl polynomů) určitě spojité všechny parciální derivace (všech řádů) na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$. Totoální diferenciál f tedy určitě existuje na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$.

Chceme-li vyšetřit totální diferenciál v počátku, potřebujeme spočítat limitu

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{f(s, t) - f(0, 0) - \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) \cdot s - \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) \cdot t}{\sqrt{s^2 + t^2}} = 0$$

$$f(x, 0) = x^3 \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial x}(x, 0) = 3x^2,$$

$$f(0, y) = y^2 \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial y}(0, y) = 2y.$$

Počítáme tedy limitu
$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{s^5 + t^4}{\sqrt{s^2 + t^2}(s^2 + t^2)} =: \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} g(s, t).$$

Příklady

Má funkce

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^5 + y^4}{x^2 + y^2} & \text{pokud } (x, y) \neq (0, 0), \\ 0 & \text{pokud } (x, y) = (0, 0), \end{cases}$$

totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Počítáme limitu $\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{s^5 + t^4}{\sqrt{s^2 + t^2}(s^2 + t^2)} =: \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} g(s, t)$.

Příklady

Má funkce

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^5 + y^4}{x^2 + y^2} & \text{pokud } (x, y) \neq (0, 0), \\ 0 & \text{pokud } (x, y) = (0, 0), \end{cases}$$

totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Počítáme limitu $\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{s^5 + t^4}{\sqrt{s^2 + t^2}(s^2 + t^2)} =: \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} g(s, t)$.

V polárních souřadnicích dostáváme pro $0 < r < 1$

$$|g(r \cos \alpha, r \sin \alpha)| = \left| \frac{r^5 \cos^5 \alpha + r^4 \sin^4 \alpha}{r^3} \right| = r |r \cos^5 \alpha + \sin^4 \alpha| \leq 2r.$$

A tedy f má totální diferenciál v bodě $(0, 0)$ (a tedy na celém \mathbb{R}^2)

Příklady

Má funkce $\sqrt[3]{x^3 + y^3}$ totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Příklady

Má funkce $\sqrt[3]{x^3 + y^3}$ totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Funkce má (opět) určitě spojité všechny parciální derivace (všech řádů) a tedy i totální diferenciál na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0,0)\}$.

Spočítáme potenciální předpis pro totální diferenciál v $(0,0)$:

$$f(x, 0) = x \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial x}(x, 0) = 1,$$

$$f(0, y) = y \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial y}(0, y) = 1.$$

Příklady

Má funkce $\sqrt[3]{x^3 + y^3}$ totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Funkce má (opět) určitě spojitě všechny parciální derivace (všech řádů) a tedy i totální diferenciál na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0,0)\}$.

Spočítáme potenciální předpis pro totální diferenciál v $(0,0)$:

$$f(x, 0) = x \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial x}(x, 0) = 1,$$

$$f(0, y) = y \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial y}(0, y) = 1.$$

Tj. pokud $df(0,0)$ existuje, platí $df(0,0)(s, t) = s + t$ a počítáme limitu

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{\sqrt[3]{s^3 + t^3} - s - t}{\sqrt{s^2 + t^2}} =: \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} g(s, t).$$

Příklady

Má funkce $\sqrt[3]{x^3 + y^3}$ totální diferenciál ve všech bodech \mathbb{R}^2 ?

Funkce má (opět) určitě spojitě všechny parciální derivace (všech řádů) a tedy i totální diferenciál na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0,0)\}$.

Spočítáme potenciální předpis pro totální diferenciál v $(0,0)$:

$$f(x, 0) = x \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial x}(x, 0) = 1,$$

$$f(0, y) = y \text{ a tedy } \frac{\partial f}{\partial y}(0, y) = 1.$$

Tj. pokud $df(0,0)$ existuje, platí $df(0,0)(s, t) = s + t$ a počítáme limitu

$$\lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} \frac{\sqrt[3]{s^3 + t^3} - s - t}{\sqrt{s^2 + t^2}} =: \lim_{(s,t) \rightarrow (0,0)} g(s, t).$$

$$\text{Dále } \lim_{s \rightarrow 0} g(s, s) = \lim_{s \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{2s^3} - 2s}{\sqrt{2s^2}} = \lim_{s \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{2} - 2}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt[3]{2} - 2}{\sqrt{2}} \neq 0.$$

Funkce tedy totální diferenciál v bodě $(0,0)$ nemá.